

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Den 19. februar 2018

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 184 (Alm. del) af 30. januar 2018 stillet efter ønske fra Pelle Dragsted (EL)

Spørgsmål

Vil ministeren i forlængelse af svaret på spørgsmål 74 oplyse tilsvarende om det demografiske udgiftstræk opgjort på delsektorer?

Svar

Det demografiske træk illustrerer udgiftstrækket på det offentlige forbrug, som befolkningsudviklingen isoleret set medfører, såfremt den reale udgift pr. bruger fastholdes uændret, og når der korrigeres for at befolkningen generelt bliver sundere og derfor lever længere (delvis sund aldring).

Som udgangspunkt er væksten i det demografiske træk ikke sektorfordelt på kommuner, regioner og stat. Der kan imidlertid med usikkerhed foretages en grov fordeling af udgiftsområder for det individuelle offentlige forbrug:

- **Kommuner:** Folkeskole, dagpleje, hjemmehjælp og plejehjem.
- **Regioner:** Hospitaler, sygesikring og medicin.
- **Stat:** Undervisning (bl.a. gymnasier og videregående uddannelse, men ekskl. folkeskole) og kultur, fritid mv.

Det kollektive offentlige forbrug opdeles med 2/3 til staten og 1/3 til kommunerne. Der indregnes således ikke kollektivt offentligt forbrug til den regionale sektor. Derudover fordeles øvrige udgifter til hhv. social- og sundhedsområderne på delsektorerne.

I det opdaterede mellemfristede 2025-forløb fra august 2017 er det demografiske træk beregnet på baggrund af data for individualiserbart offentligt forbrug¹ fra 2014, som skales til det opgjorte offentlige forbrug for 2016, der er seneste regnskabsår. Den beregnede vækst i det demografiske træk viser således hvor meget det offentlige forbrug skulle vokse, hvis den reale offentlige forbrugsudgift pr. bruger fastholdes på 2016-niveau.

¹ Med individualiserbart offentligt forbrug menes offentlige forbrugsudgifter som ved brug af Lovmodellen og statistisk metode kan henføres til borgere opdelt på køn, alder og herkomst. Det drejer sig fx om data for borgere, som bor på plejehjem eller går i folkeskole. Befolkningsfremskrivningen fra Danmarks Statistik og DREAM, som anvendes til at beregne det demografiske træk, er netop opdelt på køn, alder og herkomst.

Hvis man foretager beregning af væksten i det demografiske træk i mia. kr. tilbage i tid, fx fra 2005 til 2006, vil beregningen således skulle fortolkes som det øgede udgiftstræk i 2006 som ændringer i befolkningen mellem 2005 og 2006 isoleret set ville medføre, hvis de reale offentlige forbrugsudgifter fastholdes på 2016-niveau, og med den aktuelle fordeling på udgiftsområder mv.

Beregninger tilbage i tid skal desuden tages med det forbehold, at den offentlige opgaveportefølje og -fordeling har ændret sig over tid. Fordi beregningen tager udgangspunkt i den nuværende indretning af den offentlige sektor, kan beregningen fordelt på kommuner, regioner og stat også lade sig gøre i årene før 2007 på trods af, at regionerne først blev oprettet med strukturreformen i 2007.

Det bemærkes, at der kan være afvigelser i de beregnede vækstrater i forhold til en beregning, hvor det anvendte data for det individualiserbare offentlige forbrug blev opdateret løbende. Usikkerheden vil være større jo længere tilbage i tid beregningen foretages.

Med de ovennævnte forbehold kan væksten i det demografiske træk for både den statslige sektor og den regionale sektor beregnes til at udgøre 0,5 pct. i gennemsnit i perioden 2001-2016. For den kommunale sektor kan den gennemsnitlige vækstrate beregnes til 0,4 pct., *jf. tabel 1*.

Det bemærkes, at beregningen af det demografiske træk er af mekanisk karakter og generelt skal fortolkes med forsigtighed. Det demografiske træk anvendes primært som et element i en langsigtet holdbarhedsberegning og er ikke møntet på at foretage beregninger af fx det præcise udgiftstræk i enkelte år, særligt ikke tilbage i tid og på delsektorer.

I beregningen tages der fx ikke højde for, at omkostningen ved en ekstra bruger kan adskille sig fra de gennemsnitlige omkostninger pr. bruger. Navnlig hvad angår det kollektive offentlige forbrug, vil en stigning i befolkningen ikke automatisk afstedkomme en proportional stigning i udgifterne til forsvar, politi, administration mv.

Derudover indregnes der ikke adfærdsændringer (fx ændret uddannelsestilbøjelighed eller ændret træk på sundhedsvæsenet pga. nye behandlingsmuligheder) samt eventuelle offentlige produktivetsforbedringer som følge af ny teknologi, bedre organisering af arbejdet mv.

Tabel 1

Vækst i det demografiske træk fordelt på sektorer, 2001-2016

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2001-2016
Pct.																	
Vækst i det demografiske træk i alt	0,4	0,3	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,7	0,8	0,4
- statslig sektor	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	0,2	0,4	0,6	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,9	0,5
- regional sektor	0,3	0,1	0,1	0,2	0,4	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5	0,6	0,7	0,9	1,1	1,1	0,5
- kommunal sektor	0,7	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,3	0,5	0,7	0,4

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister